



kod

ilość punktów

**KONKURS
PRZEDMIOTOWY**

2014/2015

**Z PRZYRODĄ NA TY
ETAP rejonowy
Województwo kujawsko – pomorskie**

Test składa się z 25 zadań. Na jego rozwiązanie masz **90 minut**. Jeżeli nie potrafisz wykonać zadania pomiń je, a następnie wróć do niego później. Wszystkie polecenia czytaj uważnie, odpowiedzi zapisuj starannie.

W zadaniach wielokrotnego wyboru prawidłową odpowiedź zaznacz krzyżykiem **X**.

W razie pomyłki krzyżyk należy otoczyć kółkiem, a prawidłową odpowiedź zaznaczyć **X**.

Odpowiedzi do zadań otwartych należy wpisywać w miejscach wskazanych przy zadaniach. Przy każdym zadaniu podana jest maksymalna liczba punktów, którą możesz uzyskać. Test wypełnij długopisem [piórem].

Nie używaj korektora.

Życzymy powodzenia!

1. (0-1) Zaznacz poprawną odpowiedź. Która z wymienionych substancji nie jest związkiem chemicznym?

- A. Białko.
- B. Tlen.
- C. Sól kuchenna.
- D. Dwutlenek węgla.

2. (0-2) Podkreśl tylko te cechy, które charakteryzują środowisko wodne.

*duże wahania temperatury, zmienna ilość tlenu, duża przejrzystość, stała wilgotność
duża gęstość, mała przejrzystość, mała gęstość, małe wahania temperatury*

3. (0-1) Zaznacz zestaw zawierający choroby wirusowe.

- A. Odra, ospa wietrzna, polio.
- B. Angina, ospa wietrzna, AIDS.
- C. Grypa, żółtaczkę zakaźną, gruźlica.
- D. Gruźlica, angina, czerwonka.

4. (0-3) Podaj nazwy krain Polski opisanych w punktach A, B, C.

A. Bogactwem tej krainy są lasy mieszane. W dolinach rośnie olsza czarna. Wyżej – buki, jodły, świerki. Lasy są siedliskiem życia wilków, niedźwiedzi, żbików. Na łąkach zwanych połoninami spotyka się węża Eskulapa.

Kraina Polski:

B. Na wzniesieniach tej krainy widoczne są skałki wapienne i dolomitowe. W głębi ziemi znajdują się złoża węgla kamiennego. Jest on wydobywany w kopalniach, a następnie wykorzystywany w elektrowniach i hutach. W ich pobliżu powstały liczne miasta, tworzące największe skupisko ludności w Polsce.

Kraina Polski:

C. Powierzchnia tej krainy jest rozległa i płaska. Znajduje się tu najniżej położona depresja w Polsce, w miejscowości Raczki Elbląskie. Kraina ta powstała w wyniku nanoszenia mułów rzecznych do zatoki morskiej. Wytworzyły się tu bardzo żyzne gleby mady. Dzięki temu na prawie całym obszarze uprawia się pszenicę, buraki cukrowe, rzepak.

Kraina Polski:.....



5.(0-1) Paweł podczas wycieczki w Karkonosze zauważył rosnące na pniach drzew różnorodne porosty.

Napisz, jaki wniosek o stanie powietrza można wyciągnąć z tej obserwacji.

.....
.....



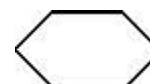
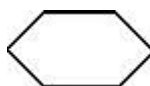
6. (0-1) Zaznacz poprawną odpowiedź, jak nazywa się lekki wiatr wiejący nad morzem podczas słonecznej pogody?

- A. Pasat.
- B. Tajfun.
- C. Halny.
- D. Bryza.

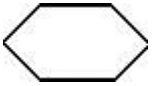


7. (0-11) Uczniowie z klasy piątej odpoczywali w czasie wakacji w różnych regionach Polski. Każdy uczeń przywiózł pamiątkę. Numery na mapie oznaczają miejsca, gdzie odpoczywały dzieci. Rozpoznaj z jakich miejsc Polski pochodzą pamiątki przywiezione przez uczniów, oznaczone w tabeli literami (A - K) i wpisz odpowiedni numer z mapy Polski.

Pamiątki przywiezione przez uczniów.	Numer na mapie Polski oznaczający rejon skąd pochodzą pamiątki.
A .Zdjęcie ruchomej wydmy.	
B. Gipsowa miniaturka Trzech Koron.	
C. Metalowy znaczek żubra.	
D. Model pomnika Zygmunta III Wazy.	
E. Fotografia kozicy.	
F. Figurka św. Kingi wyrzeźbiona w soli kamiennej.	
G. Model latarni morskiej z Krynicy Morskiej.	
H. Folder 270 gatunków ptaków PN. Ujście Warty.	
I. Figurka przedstawiająca górę w kształcie grzyba.	
J. Drewniana rzeźba rysia.	
K. Plan jedynej wyspy Morza Bałtyckiego należącej całkowicie do Polski.	



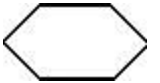
8. (0-3) Wpisz w kwadrat literę P, gdy zdanie jest prawdziwe, a literę F, gdy zdanie jest fałszywe .



- A. Największą gęstość woda ma w temperaturze 0° C .
- B. Gdy woda osiągnie temperaturę 4° C staje się cięższa i opada na dno jeziora.
- C. Woda w jeziorach głębokich, nigdy nie zamarza do dna.
- D. Woda w jeziorach jest najcięższa, gdy jej temperatura wynosi 0° C.
- E. Warstwa lodu na powierzchni jeziora przyspiesza zamarzanie zbiornika do dna.
- F. Najmniejszą gęstość woda ma w temperaturze 4° C .

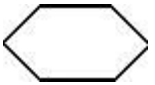
9. (0-1) W jakich warunkach odbywa się parowanie wody? Zaznacz prawidłową odpowiedź.

- A. W każdej temperaturze powyżej 0 °C.
- B. W temperaturze poniżej 0 °C.
- C. Tylko podczas wrzenia wody.
- D. W temperaturze powyżej 1°C.



10. (0-3) Do jakiego typu zaliczysz wymienione jeziora? Odpowiedzi wpisz w wyznaczone miejsca.

1. Jezioro Solińskie. 2. Jezioro Hańcza. 3. Jezioro Łebsko.
- A. Jezioro zaporowe
- B. Jezioro przybrzeżne.....
- C. Jezioro polodowcowe



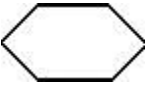
11. (0-1) Cztery kule oznaczone liczbami 1, 2, 3, 4 wykonane z różnych substancji mają takie same masy. Która z substancji ma największą gęstość? Zaznacz prawidłową odpowiedź.



- A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

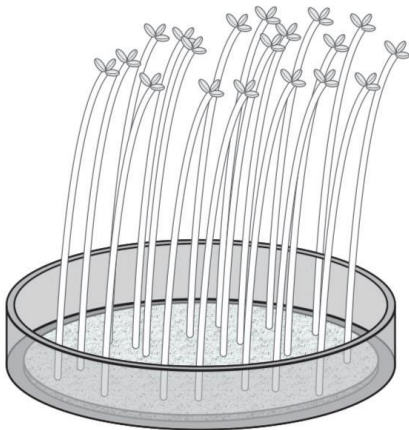


12. (0-2) Uzupełnij zdania dotyczące rozwoju człowieka przed jego narodzinami.

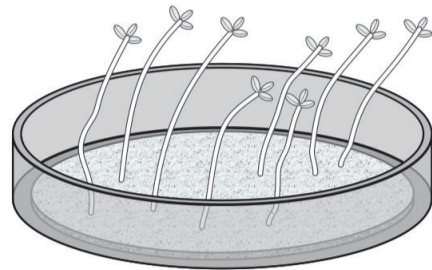


Życie człowieka rozpoczyna się od momentu, czyli połączenia komórki jajowej z plemnikiem. Narząd, w którym rozwija się zarodek, a później płód to Okres rozwoju zarodka oraz płodu, zwany, trwa u człowieka miesięcy i kończy się

13. (0-3) Na dwóch szklanych szalkach umieszczono krążki bibuły. Krążek na szalce I zwilżono wodą z kranu, krążek na szalce II – wodą z detergentem. Na każdą szalkę wysiano po 20 nasion rzeżuchy. Hodowlę prowadzono kilkanaście dni, zapewniając wszystkim siewkom stałą wilgotność podłoża i jednakowy dostęp do światła. Na rysunkach przedstawiono uzyskane wyniki.



I



II

A. Sformułuj problem badawczy na podstawie przebiegu doświadczenia.

.....

B. Co zaobserwowano po zakończeniu doświadczenia?

.....

C. Przedstaw wniosek wyciągnięty z doświadczenia.

.....



14. (0-1) Wskaż zestaw, w którym wymienione są rośliny dostarczające człowiekowi dużej ilości węglowodanów.

- A. Groch, rzepak, fasola, słonecznik.
- B. Ryż, ziemniak, pszenica, burak cukrowy.
- C. Bób, ryż, słonecznik, pszenica.
- D. Ziemniak, rzepak, burak cukrowy, groch.



15. (0-4) Poniżej przedstawiono rośliny (oznaczone cyframi 1- 4) występujące w jeziorze. Przyporządkuj do nazw roślin odpowiednie dla nich cechy budowy (oznaczone literami A – D) i wpisz w wyznaczone miejsca.

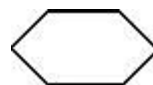
1. Rogatek sztywny 2. Rdestnica pływająca 3. Pływacz 4. Strzałka wodna

A. Roślina ta wytwarza kilka rodzajów liści: podwodne, pływające na powierzchni wody oraz wystające pod nią.

B. Liście tej rośliny pływają po powierzchni wody, mają zabezpieczenia przed utratą wody na stronie stykającej się z powietrzem, mają też dużą powierzchnię oraz komory powietrzne, dzięki czemu mogą unosić się na wodzie.

C. Podwodne liście tej rośliny nie mają zabezpieczenia przed utratą wody, są postrzępione i cienkie, łatwo poddają się ruchom wody.

D. Jest to roślina mięsożerna, posiada specjalne pułapki, które otwierają się po dotknięciu ofiary.



1.2.3.4.....

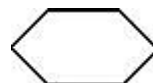
16. (0-1) Bakterie często kojarzą się nam z chorobami. Należy jednak pamiętać, że pełnią one także pozytywne funkcje w przyrodzie. Zaznacz zdanie, które nie informuje o dobroczynnym działaniu bakterii.

A. Rozkładają obumarłe szczątki roślin i zwierząt.

B. Pomagają w trawieniu pokarmów.

C. Rozkładają drewno opałowe.

D. Powodują kiszzenie kapusty i ogórków.



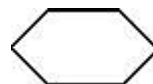
17. (0-1) Zaznacz prawidłową odpowiedź. W jakim miejscu u człowieka krzyżują się drogi pokarmowe i oddechowe?

A. W przełyku.

B. W jamie ustnej.

C. W tchawicy.

D. W gardle.



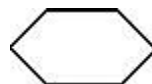
18. (0-1) Zakreśl odpowiedź, która wskazuje od czego nie zależy szybkość rozpuszczania się ciała stałego w wodzie.

A. Temperatury wody.

B. Gęstości substancji.

C. Intensywności mieszania.

D. Rozdrobnienia substancji.



19. (0-3) Na podstawie opisu rozpoznaj typ środowiska wodnego. Wpisz jego nazwę w wyznaczonych miejscach.

1. Naturalny śródlądowy zbiornik wodny, którego występowanie uwarunkowane jest istnieniem zagłębienia, w którym mogą gromadzić się wody powierzchniowe.
2. Sztuczny ciek wodny, fragment drogi wodnej, którego celem jest połączenie istniejących naturalnych dróg wodnych.
3. Prowadzą wodę przez cały rok, zasilane są wodami podziemnymi i wodami ze spływu powierzchniowego, pochodzącego z opadów i roztopów.

1. 2. 3.



20. (0-2) A. Rozpoznaj organizmy przedstawione na rysunkach i napisz ich nazwy w wyznaczonych miejscach.



Źródło: Internet, grafika

A..... B..... C..... D..... E.....



B. Które z podanych wyżej organizmów rozmnażają się za pomocą nasion? Wpisz w wyznaczonym miejscu odpowiednie litery oznaczające te organizmy.

.....



21. (0-4) Jakie obiekty geograficzne wyznaczają naturalne granice Polski? Prawidłowe nazwy wpisz w wyznaczone miejsca.

- A. Na północy
- B. Na zachodzie
- C. Na południu
- D. Na wschodzie



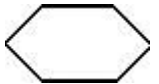
22. (0-2) Do podanych w tabeli roślin wpisz nazwę organu, który jest jadalny.

	Nazwa rośliny	Organ jadalny
A.	Bób	
B.	Kalarepa	
C.	Brokuł	
D.	Szparag	
E.	Imbir	
F.	Mak	
G.	Pomidor	
H.	Cebula	



23. (0-1) Z nasion fasoli wyrosną nowe rośliny, ponieważ nasiona zawierają:

- A. Zarodki.
- B. Skrzydełka służące do lotu.
- C. Bielmo czyli materiał zapasowy.
- D. Komórki jajowe.



24. (0-1) Krew człowieka składa się z krwinek i osocza. 90% krwi stanowi woda, która jest dobrym rozpuszczalnikiem wielu substancji. Z tego powodu krew pełni określoną funkcję. Napisz jednym słowem w wyznaczonym miejscu o jakiej funkcji jest mowa.

Funkcja krwi.....



25.(0-4) Gleba to powierzchniowa warstwa skorupy ziemskiej powstała ze skały macierzystej. Na jakich skałach powstały następujące gleby? Odpowiedzi wpisz w wyznaczone odpowiednie miejsca.

- A. Czarnoziemy
- B. Gleby bielcowe.....
- C. Gleby brunatne
- D. Rędziny ,

